

ADİ ORTAKLIĞIN TİCARET UNVANI VE UNVANIN MÜŞTEREKEN KULLANILMASI

Yrd. Doç. Dr. Seda Ş. GÜNGÖR

Namık Kemal Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi
İşletme Bölümü Ticaret Hukuku Anabilim Dalı

Namık Kemal University Faculty of Economics and Administrative Sciences Department of
Business Administration Commercial Law Department

ÖZET: Birden fazla gerçek ya da tüzel kişinin bir sözleşme yaparak ticari işletme işletmeleri durumunda ortaya çıkan adi ortaklığa, Türk Hukukunda tüzel kişilik tanınmamıştır. Adi ortaklığın tüzel kişiliği olmaması sebebiyle, tacir sıfatını ortaklar kazanırlar ve bu sığata bağılı olarak her ortak ayrı ayrı ticaret unvanı seçip kullanmak yükümlülüğü altındadır. Adi ortaklığın ticaret unvanının ne şekilde oluşturulması gerektiğı ya da ortaklık adına işlem yapılırken müşterek bir unvan belirlenmesinin mümkün olup olmadığına ilişkin Türk Borçlar Kanunu ve Türk Ticaret Kanunu'nda bir düzenleme yapılmamıştır. Bu çalışmada adi ortaklık için tek bir ticaret unvanının belirlenip belirlenemeyeceğı ve bu unvan kullanılarak ortaklığa ilişkin işlemlerin yapılıp yapılamayacağı hususlarında, mevcut mevzuat hükümleri değerlendirilerek inceleme ve değerlendirme yapılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Adi Ortaklık, Ticaret Unvanı, Tüzel Kişilik, Ticari İşletme, Ticaret Sicili.

Business Name of Ordinary Partnership and its Collective Use

ABSTRACT: An ordinary partnership that came into existence by a contract between more than one real person or legal entity is not given a legal entity status in Turkish Law. Due to the fact that an ordinary partnership has no legal entity, partners can act in the capacity as merchants and each partner is liable to chose and use a different business name. There is no regulation present in Turkish Commercial Code and Turkish Code of Obligations regarding how a business name of an ordinary partnership to be constituted or the possibility to determine a collective business name during a transaction in the name of the partnership. In this study, present regulatory provisions are examined and evaluated with regard to if a single business name for an ordinary partnership can be determined and transactions related to the partnership can be fulfilled with a single business name.

Keywords: Ordinary Partnership, Business Name, Legal Entity, Commercial Enterprise, Trade Register.

GİRİŞ

Türk Ticaret Hukukunda, adi ortaklık, esnek bir yapıya sahip olması sebebiyle¹, geniş uygulama alanına sahip² bir ortaklık türüdür. Hukuki kavram olarak ilk defa Roma Hukukunda ortaya çıktığı görülen adi ortaklık, “ana şirket” tipi olarak da adlandırılmaktadır³. Adi ortaklık kurarak bir lokanta ya da otoparkın işletilmesi şeklinde dar kapsamlı işler yapılabileceği gibi uluslararası bir ihaleye girilerek köprü yapımının üstlenilmesi de mümkündür.

Tacir işletmesiyle ilgili iş ve işlemleri ticaret unvanı kullanarak gerçekleştirir. Ticari işletmenin zorunlu bir unsuru⁴ olan ticaret unvanının belirlenmesi tacir için önem taşıyan bir husustur. Adi ortaklığın tüzel kişiliği olmadığı için adi ortaklık kurarak bir ticari işletme işletilmesi⁵ halinde, tacir sıfatını taşıyan ortakların, ortaklık adına işlemler yaparken kullanacakları ticaret unvanının ne şekilde oluşturulacağı ya da ortakların müşterek bir unvan kullanıp kullanamayacakları sorularının yanıtları adi ortaklığa ilişkin düzenlemelerin yapıldığı Türk Borçlar Kanunu hükümleri arasında yer almamaktadır. Belirtilen konularla ilgili olarak Türk Ticaret Kanunu’nda da bir düzenleme yoktur. İlgili soruların cevapları, adi ortaklık, tacir ve ticaret unvanına ilişkin mevcut düzenlenmelerden yola çıkılarak Öğreti tarafından verilmiştir.

Çalışmamızda, ilk önce, ticaret unvanı ve adi şirket hakkında genel bilgi verildikten sonra, Öğretide yapılan açıklamalar doğrultusunda, adi ortaklığın ticaret unvanının nasıl oluşturulacağı ve oluşturulan unvanın tescili ile tescile bağlanan sonuçlar açıklanacaktır. Son olarak adi ortaklığın ticaret unvanının, ortaklar tarafından müşterek kullanımının mümkün olup olmadığı incelenerek, bu tarz bir kullanım durumunda ortaya çıkacak sorunlara değinilecektir.

¹ **ŞENER**, Oruç Hami; Teorik ve Uygulamalı Ortaklıklar Hukuku Ders Kitabı, Gözden Geçirilmiş 2. Bası, Seçkin, Ankara, 2015, s. 17.

² Adi ortaklığın uygulama alanının kapsamı yapılan düzenlemelerle oldukça genişletilmiştir. TBK’nın adi ortaklık sözleşmesini tanımını içeren 620. maddesinin 2. fıkrası “Bir ortaklık, kanunla düzenlenmiş ortaklıkların ayırt edici niteliklerini taşııyorsa, bu bölüm hükümlerine tabi adi ortaklık sayılır” düzenlemesini içerir. TTK 126. maddesi hükmü uyarınca TTK’da hüküm bulunmayan hususlarda TBK’nın adi ortaklığı düzenleyen hükümleri şirket türünün niteliğine uygun olduğu oranda, ticaret şirketleri hakkında da uygulanacaktır (Bkz. ve karşı. TTK 214, 305). 5846 Sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu’nun 10. maddesi uyarınca birden fazla kimsenin iştirakiyle vücuda getirilen eserin ayrılmaz bir bütün teşkil etmesi halinde eserin sahibi onu vücuda getirenlerin birliği olup bu birliğe adi şirket hakkındaki hükümleri uygulanır. Ayrıca gizli (iç ya da hususi şirket) de adi ortaklık hükümlerine tabidir, **POROY**, Reha/ **TEKİNALP**, Ünal/**ÇAMOĞLU**, Ersin; Ortaklıklar Hukuku I, Yeniden Yazılmış 13. Bası, Vedat Kitapçılık, İstanbul, 2014, N. 72a.

³ **KARAHAN**, Sami (Edit); Şirketler Hukuku, 1. Baskı, Mimoza, Konya, 2012, s. 30.

⁴ **ERİŞ**, Gönen; Açıklamalı İçtihatlı 6335-6552 Sayılı Kanunlarla Güncellenmiş TTK Hükümlerine Göre Ticari İşletme ve Şirketler, C. 1, 2. Baskı, Seçkin, Ankara, 2014, s. 1190.

⁵ Bir ticari işletmenin adi ortaklık şeklinde işletilip işletilemeyeceği hususunda tartışmalar için bkz. **KAYAR**, İsmail; Adi Şirketin Ticaret Unvanı ve Ticaret Siciline Tescili, Prof.Dr. Ömer TEOMAN’a 55. Yaş Günü Armağanı, I. Cilt, s. 479-481.

I. TİCARET UNVANI VE ADİ ORTAKLIK

TTK'da açık tanımı yer almayan ticaret unvanı, ticari işletme sahibinin dış ilişkilerinde, ticari işletmesine ilişkin işlemleri yaparken imzası ile birlikte kullandığı "ticari addır"⁶. Ticaret unvanına ilişkin hükümler Kanununun 39-52. maddeleri arasında düzenlenmiştir⁷. Öğretide, ticaret unvanının işletmenin maddi olmayan unsurları içinde yer alan, tacirin ya da ticari işletmenin itibarı ile doğru orantılı olarak iktisadi değer taşıyan, bağımsız, mutlak ve devredilebilen bir malvarlığı hakkı olduğu ifade edilmiştir⁸. Ticaret unvanını sadece tacirler kullanabilir, esnaflar ticaret unvanı kullanamazlar.

TTK'nın emredici düzenlemeleri uyarınca her tacir kanuna uygun bir ticaret unvanı seçmek (TTK 18/D); ticari işletmelerine ilişkin işlemleri, ticaret unvanıyla yapmak ve işletmeleriyle ilgili senetlerle diğer belgeleri bu unvan altında imzalamak zorundadır (TTK 39/I)⁹. Kanunen getirilen bir yükümlülük olması yanında ticaret unvanı seçmek ve kullanmak tacirler açısından bir hak ve yetki teşkil eder¹⁰. Söz konusu hak ve yükümlülük tacir sıfatının doğumuna bağlı olup, sona ermesiyle ortadan kalkmaktadır¹¹.

Ticaret unvanı sayesinde işletme ile işletmenin sahibi arasında ilişki kurulur; tacir seçtiği unvanla tanınır ve diğer tacirlerden ayırt edilir. Ticaret unvanı-

⁶ **ARSLANLI**, Halil; Kara Ticaret Hukuku Dersleri (Umumi Hükümler), 3. Bası, Fakülteler Matbaası, İstanbul, 1960, s. 77; **EREM**, Turgut S.; Ticaret Hukuku Prensipleri (Cilt I Ticari İşletme), Dördüncü Baskı, İstanbul İktisadi ve Ticari İlimler Akademisi Nihad Sayar Yayın ve Yardım Vakfı, İstanbul, 1980, s. 152; **AYHAN**, Rıza/**ÖZDAMAR**, Mehmet/**ÇAĞLAR**, Hayrettin; Ticari İşletme Hukuku, 5. Bası, Yetkin, Ankara, 2012, s. 206.

⁷ TTK'nın mehzaz Kanunu olan Alman Ticaret Kanunu'nda (Handelsgesetzbuch) ticaret unvanı, 3. kısımda (17-37a) "handelsfirma" başlığı altında düzenlenmiştir. İsviçre Borçlar Kanunu (Federal Act on the Amendment of the Swiss Civil Code, Part Five: The Code of Obligations), ticaret unvanını "business name" başlığı altında, 31. kısımda yer alan 944-956. maddeleri arasında düzenlenmiştir. Türk Hukukunda Ticaret Sicili Yönetmeliği RG. 27.01.2013, S. 28541 ve Ticaret Unvanları Hakkında Tebliğ RG. 14.02.2014, S. 28913, ticaret unvanlarına ilişkin emredici hükümler içeren diğer düzenlemelerdir.

⁸ **EREM**, s. 162; **POROY**, Reha/**YASAMAN**, Hamdi; Ticari İşletme Hukuku, 14. Bası, Vedat Kitapçılık, İstanbul, 2012, s. 386; **AYHAN**, Rıza; Ticari İş-Ticari İşletme-Tacir-Ticaret Sicili-Ticaret Unvanı-Haksız Rekabet, Sempozyum Yürürlüğünün Birinci Yılında 6102 Sayılı Yeni Türk Ticaret Kanunu, EÜHFD, C. XVI, S. 3-4, s. 46. **POROY** ticaret unvanının iflas masasına dâhil olacağını ifade etmiştir, bkz. **POROY**, Reha; Ticari İşletme Hukuku, Fakülteler Matbaası, 3. Bası, İstanbul, 1983, s. 224. Aksi görüş için bkz. **ARSLANLI**, s. 97. **HELVACI**, iflas masasının ticaret unvanını, masaya giren herhangi bir değer gibi tek başına satamayacağını ifade etmiştir, **ÜLGEN**, Hüseyin/**HELVACI**, Mehmet/**KENDİGELEN**, Abuzer/**KAYA**, Arslan/**NOMER ERTAN**, Füsün; Ticari İşletme Hukuku, Yeni Türk Ticaret Kanunu'na Göre Güncellenmiş Dördüncü Bası, On İki Levha, İstanbul, 2015, s. 418. Yargıtay konuyla ilgili bir kararında şu şekilde hüküm vermiştir: "Adi ortaklıkta kullanılan ticari unvan, ortaklığın tasfiyesi ile kime bırakılmışsa, o bu unvanı kullanabilir. Eğer ortaklık unvanı tasfiyesi dışı kalmışsa, mevcut her iki ortakta bu unvanı kullanabilir. Ancak, bu unvanın kullanılması sırasında da iltibas yaratmayacak davranışlarda bulunması gerekir (Y. 11. HD., T. 11.09.1990, E. 5062, K. 5392)", **ERİŞ**, s. 193-1994, dn. 297.

⁹ Ticaret unvanın tescil ve kullanımına ilişkin yükümlülüklerin yerine getirilmemesi durumunda uygulanacak yaptırım TTK'nın 51. maddesinin 2. fıkrasında düzenlenmiştir.

¹⁰ **KAYIHAN**, Şaban/**YASAN**, Mustafa; Ticari İşletme Hukuku, 2. Baskı, Seçkin Yayınevi, Ankara, 2013, s. 131, 132.

¹¹ **AYHAN/ÖZDAMAR/ÇAĞLAR**, s. 201, 202.

nın, taciri diğer tacirlerden ayırt etme fonksiyonu yanında, işletmenin ürettiği mal ya da sunduğu hizmetin kalitesi ile doğru orantılı olarak tacir için garanti ve reklam aracı olarak işlev görmesi de mümkündür¹².

Medeni hukuk ortaklığı¹³ olarak da adlandırılan adi ortaklık TBK'nın "tanım" kenar başlıklı 620. maddesinin ilk fıkrasında "*Adi ortaklık sözleşmesi, iki ya da daha fazla kişinin emeklerini ve mallarını ortak bir amaca erişmek üzere birleştirmeyi üstlendikleri sözleşmedir*" şeklinde tanımlanmıştır. TBK'da yer alan düzenleme "adi ortaklığı" değil adi ortaklık sözleşmesinin tanımını içermektedir¹⁴. Adi ortaklık, konusu ahlaka, adaba, emredici hükümlere, kamu düzenine, kişilik haklarına aykırı ve imkânsız (TBK 26-27) olmamak kaydıyla, tüzel ya da gerçek en az iki kişi tarafından, her konuda kurulabilir¹⁵. Ortak sayısı için üst sınır bulunmamaktadır. Adi ortaklık sözleşmesi kural olarak herhangi bir geçerlilik şekline tabi değildir (TBK 11)¹⁶.

Sözleşmenin yapılması ile ortaya çıkan "şahıs birliği"nin tüzel kişiliği bulunmamaktadır¹⁷. ŞENER TBK'nın yapısı göz önüne alındığında adi ortaklığa tüzel kişilik ve hak sahipliği tanınmanın, konuyla ilgili açık hüküm olmaması ve TBK'nın 638. maddesinde yer alan ortaklığın malvarlığının elbirliğiyle mülkiyet şeklinde ortaklara ait olacağı düzenlemesi sebepleriyle mümkün olmadığını ifade etmiştir¹⁸.

¹² **AYHAN/ÖZDAMAR/ÇAĞLAR**, s. 203. İşletme adı, marka ve menşe veya mahreç işaretleri ticaret unvanı ile benzerlik gösteren kavramlardır. İşletme adı, işletme sahibini hedef tutmaksızın işletmeyi tanıtmak ve ayırt etmek için kullanılan addir. Marka ise mal ve hizmeti şahsileştirerek bunların diğer mal ve hizmetlerden ayırt edilmesini sağlar, bkz. **KARAHAN**, Sami/**SULUK**, Cahit/**SARAÇ**, Tahir/**NAL**, Temel; Fikri Mülkiyet Hukukunun Esasları, 3. Baskı, Seçkin, Ankara, 2011, s. 153 vd., 392.

¹³ **POROY (Tekinalp/Çamoğlu)**, Ortaklıklar, N. 19.

¹⁴ **POROY**, adi ortaklığı şu şekilde tanımlamıştır: "*Adi ortaklık, kişisel öğelere göre şekillenmiş, ortaklık haklarının ve yapısının sermayeye dayalı değil, ortakların kişiliklerine bağlı tarzda biçimlendiği; ortakların ortaklık borçlarından bütün malvarlıklarıyla, birinci derecede ve zincirleme sorumlu olduğu; her türlü iktisadi ve gayri iktisadi konu için herhangi bir şekle bağlı olmaksızın kurulabilen veya oluşabilen; bir ticari işletmeyi işletmesi şart olmayan; tüzel kişiliği bulunmayan bir ortaklıktır*", **POROY (Tekinalp/Çamoğlu)**, Ortaklıklar, N. 70a-b. Benzer tanımlar için bkz. **İMREGÜN**, Oğuz; Kara Ticareti Hukuku Dersleri (Genel Hükümler- Ortaklıklar-Kıymetli Evrak), Onüçüncü Bası, Filiz Kitapevi, İstanbul, 2005, s. 77; **KARAHAN/AKIN**, Şirketler Hukuku, s. 40.

¹⁵ Adi ortaklığın ticari işletme işletip işletemeyeceği hususunda artık geçerliliğini yitirmiş tartışmalar için bkz. **POROY (Tekinalp/Çamoğlu)**, Ortaklıklar, N. 78.

¹⁶ Yazılı şekil ispat hukuku açısından önem taşımakta olup sermaye payı olarak "devri şekle bağlı" bir mal veya hak taahhüt edilmesi halinde, ortaklık sözleşmesinin ilgili hükmünün bağlayıcı olabilmesi için bu şekle uygun yapılması gerekmektedir, **MOROĞLU**, Erdoğan; Makaleler, On İki Levha, İstanbul, 2010, s. 762-763. Adi ortaklık sözleşmesi hakkında ayrıntılı bilgi için bkz. **ŞENER**, Oruç Hami; Adi Ortaklık, Yetkin, Ankara, 2008, s. 8-100.

¹⁷ **MOROĞLU**, s. 759; **PULAŞLI**, Hasan; Şirketler Hukuku Genel Esaslar, Güncellenmiş 2. Baskı, Adalet, Ankara, 2013, s. 19.

¹⁸ **ŞENER**, Adi Ortaklık, s. 155. Alman Hukukunda, Alman Federal Mahkemesi'nin 2001 yılında verdiği bir kararla adi ortaklığa hak ehliyeti tanınması ve bunun sonuçları hakkında bkz. **ŞENER**, Adi Ortaklık, s. 152-154, özellikle bkz. dn. 297.

Adi ortaklığın tüzel kişiliği olmadığı için bir ticari işletmenin adi ortaklık yapısı şeklinde işletilmesi durumunda ortaklığın ticaret siciline tescil edilmesi mümkün değildir¹⁹. Adi şirket ortakları, ticari işletmenin hem kendi hem de diğer ortaklar adına işleteni konumundadırlar²⁰. TTK 12/I hükmü gereğince, tacir sıfatını, her bir ortak ayrı ayrı kazanacak olup²¹, adi ortaklığın işlettiği işletme ortaklar tarafından kendi adlarına ticaret siciline ayrı ayrı tescil edilecektir²². Adi ortaklığın bir ticari işletme işletmesi halinde, tacir sıfatını kazanan ortaklardan her birinin tacir sıfatına bağlı olarak ticaret unvanı seçme ve tescil ettirme zorunlulukları ortaya çıkacaktır (TTK 18/I).

II. ADİ ORTAKLIĞIN TİCARET UNVANININ OLUŞTURULMASI

Hukumumuzda ticaret unvanları karma sisteme²³ uygun olarak, gerçeklik ilkesine göre, çekirdek kısım ile çekirdek kısma yapılacak zorunlu ya da isteğe bağlı eklerden oluşturulur. Gerçek ve tüzel kişi tacirlerin ticaret unvanlarının çekirdek kısmının²⁴ unsurlarının nelerden ibaret olduğu ve unvanların nasıl oluşturulacağı hususları emredici hükümlerle düzenleme altına alınmıştır (TTK 41,

¹⁹ **ŞENER**, Adi Ortaklık, s. 174; **POROY (Tekinalp/Çamoğlu)**, Ortaklıklar, N. 78a. Yargıtay konuyla ilgili bir kararında şu şekilde hüküm vermiştir: “Adi ortaklığın hükmi şahsiyeti olmaması sebebiyle şirket olarak ticaret siciline tescili mümkün değilse de, ortakları tacir sıfatını haiz iseler, ayrı ayrı TTK’nın 42. maddesine göre, sicile tescil edilmeleri gerekir (Y. TD., T. 02.02.1971, E. 1970/3109, K. 790)”, **DOĞANAY**, İsmail; Türk Ticaret Kanunu Şerhi, C.I, 4. Bası, Beta, İstanbul, 2004, s. 352, dn. 4. Aksi görüşte olan **KAYAR**, adi şirketin ticari işletme işletebileceği ve ticaret unvanı kullanabileceğinin genel olarak kabul ediliyor olması sebepleriyle, ticari işletme işleten adi şirketin, ticaret unvanı ile birlikte ticaret siciline tescil edilmemesinin hukuken ve fiilen var olan bir vakıanın göz ardı edilmesi anlamına geldiğini ifade etmiştir, bkz. **KAYAR**, Adi Şirket, s. 486-493. Ticaret Şirketlerinin Tüzel Kişiliği Bulunmayan Bir Ortaklık Yapısı ile İşlettikleri Ticari İşletmelerin Ticaret Sicillerine Tescili Hakkında Tebliğ (İç Ticaret: 2009/2), RG. 01.04.2009, S. 27187, m. 3’de “Tüzel kişiliği haiz ticaret şirketlerinin müştereken belli bir amacı gerçekleştirmek ve kar elde etmek için kurdukları ve müştereken yönettikleri tüzel kişiliği bulunmayan ortaklıklar aracılığıyla işletilen ticari işletmeler talep edilmesi halinde ticaret siciline tescil edilir.” Düzenlemesi yer almaktadır.

²⁰ **ANSAY**, Tuğrul; Karar İncelemesi: Adi Şirket Ortakları Tacir midir? Ortakların Ticaret Unvanı, Defter Tutma, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Cilt 25, Sayı 3-4, 1968, s. 265.

²¹ **ÜLGEN/HELVACI/KENDİGELEN/KAYA/NOMER ERTAN**, s. 394.

²² **POROY**, Reha/ **TEKİNALP**, Ünal/ÇAMOĞLU, Ersin; Ortaklıklar ve Kooperatif Hukuku, Güncelleştirilmiş 11. Bası, Vedat Kitapçılık, İstanbul, 2009, s. 57-58; **BAHTİYAR**, Mehmet; Ortaklıklar Hukuku, 8. Bası, Beta, İstanbul, 2014, s. 28; **BİLGİLİ**, Fatih/DEMİRKAPI, Ertan; Şirketler Hukuku Dersleri, 2. Baskı, Dora, Bursa, 2013, s. 27.

²³ Karma sisteme göre ticaret unvanı ilk defa oluşturulurken gerçek durumu yansıtmalıdır, unvan daha sonra meydana gelen değişiklikler ise ticaret unvanında değişiklik yapılmasını gerektirmez, **ARSLANLI**, s. 81, 82. Unvana ek yapılması halinde de seçilecek ekler gerçeği yansıtmayabilir, **BAHTİYAR**, Mehmet; Ticari İşletme Hukuku, 13. Bası, Beta, İstanbul, 2013, s. 113. Ticaret unvanlarının oluşturulmasında tarihi gelişim ve belli başlı sistemler için bkz. **POROY/YASAMAN**, s. 392-393.

²⁴ Çekirdek kısmında zorunlu olarak bir gerçek kişinin adını taşıyan unvanlara şahıs ticaret unvanı, çekirdek kısmında zorunlu olarak şirketin konusuna yer verilen ticaret unvanlarına konu ticaret unvanı denilmektedir, **KAYAR**, İsmail; Ticari İşletme Hukuku, 9. Baskı, Seçkin, Ankara, 2013, s. 212

42, 43, 44; TSY 42-45)²⁵. Ticari işletme işleten bir adi ortaklığın ortağı olması sebebiyle tacir sıfatını taşıyan kişilerin ticaret unvanlarını ne şekilde oluşturmaları gerektiğine ve oluşturulan unvanın ortak unvan olarak kullanılmasının mümkün olup olmadığına ilişkin bir düzenleme yapılmamıştır.

Mülga Ticaret Sicil Tüzüğü'nün²⁶ 18. maddesinin 3. fıkrası "*Türk Ticaret Kanununun hükümlerine uygun bir şirket mevcut olmadıkça bir işletmenin unvanına birden fazla hakiki şahsın adı veya soyadı konulamaz*" hükmünü içermekteydi. Öğretide madde hükmünde yer alan açık yasağa rağmen, Tüzüğün Kanunun izin verdiği bir hususu yasaklayamayacağı fikrinden hareketle adi ortaklıkta ortakların müşterek bir unvan seçebilecekleri ve buna gerçeğe uygun ekler konulabileceği ifade edilmiştir²⁷. Ticaret Sicil Tüzüğü'nün yerine yürürlüğe giren Ticaret Sicil Yönetmeliği'nde işletmenin unvanına birden fazla gerçek kişinin adı veya soyadının konulamayacağına ilişkin bir düzenleme yer almaktadır²⁸.

ARKAN, "*Tek başlarına ticaret yapan gerçek kişiler ticaret unvanlarına bir şirketin var olduğu izlenimini uyandıracak ekler yapamaz (TSY 44/IV)*" hükmünün zıt anlamından adi şirketin ortaklarının ad ve soyadlarından oluşan bir unvanın tescil edilebileceği görüşündedir²⁹. Öğretide çoğunluk görüşü adi

²⁵ TTK'nın ticaret unvanlarının şekline ilişkin emredici düzenlemeleri şu şekildedir: Gerçek kişi olan tacirin ticaret unvanı 46'ncı maddeye uygun olarak yapabileceği ekler ile kısaltılmadan yazılacak adı ve soyadından oluşur (TTK 41). Kollektif şirketlerde çekirdek kısım, tüm ortakların ya da ortaklardan birinin ad ve soyadı ile şirketin türünü gösteren ibareden oluşturulur (TTK 42/I). Adi veya sermayesi paylara bölünmüş komandite şirketlerin ticaret unvanı, komandite ortaklardan en az birinin adı ve soyadıyla şirketi ve türünü gösterecek bir ibareyi içermek zorunda olup, bu şirketlerin ticaret unvanlarında komanditer ortakların adları ve soyadları veya ticaret unvanları bulunması yasaktır (TTK 42/II). Anonim, limited ve kooperatif şirketlerin ticaret unvanlarında işletme konusu ile "anonim şirket", "limited şirket" ve "kooperatif" kelimelerinin yer alması mecburidir (TTK 43/I-II). Ticari işletmeye sahip olan dernek, vakıf ve diğer tüzel kişilerin ticaret unvanları, adlarıdır (TTK 44/I). Donatma iştirakinin ticaret unvanı, ortak donatanlardan en az birinin adı ve soyadını veya deniz ticaretinde kullanılan geminin adını içerir (TTK 44/II).

²⁶ RG. 08.02.1957, S. 9530

²⁷ **DOMANIÇ**, Hayri; Ticaret Hukukunun Genel Esasları, Dördüncü Bası, Eskin Matbaası, İstanbul, 1988, s. 232; **POROY (Tekinalp/Çamoğlu)**, Ortaklıklar ve Kooperatif, N. 78. Aynı görüşte olan **ARSLANLI**, kolektif şirketleri adi şirketlerden ayırt etmek için şirket türünü gösteren bir ibarenin konulması gerektiğini ifade etmiştir, bkz. **ARSLANLI**, s. 83. Aksi görüşte olan **BOZER ve GÖLE**, adi şirketin ticaret unvanında birden fazla gerçek kişinin ad ve soyadının yer almaması gerektiğini ifade ettikten sonra adi ortaklığı, bir tacir tarafından işletilen ticari işletmeden ayırt etmek için unvana "ortakları" şeklinde ek yapılmasının zorunlu olduğunu vurgulamışlardır, bkz. **BOZER, Ali/GÖLE**, Celal; Ticari İşletme Hukuku, İkinci Bası, Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü, Ankara, 2013, s. 120 vd. **KAYAR**, söz konusu düzenlemenin aynı zamanda donatma iştirakinin ticaret unvanına ilişkin düzenlemelerle de uyumsuz olduğunu ifade etmiştir, **KAYAR**, Adi Şirket, s. 484, 485.

²⁸ İsviçre Borçlar Kanunu'nun 945. maddesinin 3.fıkrası hükmü gerçek kişilerin adlarından oluşan ticaret unvanlarına bir ortaklığın varlığına ilişkin ek yapılmasını yasaklamaktadır.

²⁹ **ARKAN**, Sabih; Ticari İşletme Hukuku, Ondokuzuncu Baskı, Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü, Ankara, 2014, s. 259, aynı yönde görüş için bkz. **ANSAY**, s. 266. Öğretide ayrıca TTK'nın 1066 hükmü uyarınca donatma iştirakinin hukuki temelini adi şirket olduğu ve donatma iştirakinin ticaret unvanında birden fazla ortağın adı ve soyadının donatma iştiraki ile birlikte

ortaklığın ortaklarının, gerçek durumu yansıtması kaydıyla, ortakların tümünün ya da birkaçının ad ve soyadlarından meydana getirilen bir unvan oluşturmalarının mümkün olduğu yönündedir³⁰.

Yukarıda yer alan açıklamalar doğrultusunda, bir adi ortaklığın ortağının ticaret unvanını, yasal bir engel bulunmaması sebebiyle, kendi ad ve soyadı yanında diğer ortak ya da ortaklarının ad ve soyadlarını da ekleyerek oluşturması mümkündür.

Bir ortağın diğer ortakların adlarını içeren ve aynı ifadelerden oluşan bir unvan kullanmak istememesi halinde, söz konusu ortak kendi ad ve soyadının kısaltılmadan yazılmasıyla oluşan bir ticaret unvanını tescil ettirerek kullanmak zorundadır (TTK 12/I, 18/I, 41/I). Bir ticari işletmeyi kısmen kendi adlarına işletiyor olmaları sebebiyle ortaklar, ayrı ayrı sadece kendi ad ve soyadlarından oluşan unvanları kullanabilecek olmalarına rağmen, ortaklığı gösterir ek bir ibarenin unvana konulmasının zorunlu olup olmadığı sorusu akla gelebilir.

Ticaret unvanına ek yapılması tacirin isteğine bağlı olduğu halde bazı sebeplerin ortaya çıkması halinde unvana ek yapılması mecburidir³¹. Bu sebeplerden en önemlisi bir ticaret unvanına, Türkiye'nin herhangi bir sicil dairesinde daha önce tescil edilmiş bulunan diğer bir unvandan ayırt edilmesi için, gerekli olduğu takdirde, ek yapılması mecburiyetidir (TTK 45)³². Ayrıca, gerçek kişi tacirlerin faaliyet konuları birbirinden farklı olan birden çok ticari işletmesinin bulunması halinde, ticaret unvanına her işletme dolayısıyla ayırt edici ilaveler yapılarak tescil olunması gerekmektedir (TSY 44/III). Örneğin, gerçek kişi tacirin bir tanesini tek başına diğerini adi ortaklık sözleşmesi ile diğer bir kişiyle işlettiği iki işletmesi bulunması durumunda, her bir işletme için tacirin farklı unvanlar belirlemek zorunluluğu vardır.

Adi ortaklık yapısı altında işletme işletmesi sebebiyle seçip kullanmak zorunda olduğu ticaret unvanını oluştururken, ortağı unvana "ortaklığa" ilişkin bir ek yapmakla yükümlü tutan açık bir düzenleme TTK ya da TSY'de bulunma-

---

kullanılmasına imkân tanınmış olması sebepleriyle birden fazla ortağın ad ve soyadının adi ortaklığın ticaret unvanında bulunabileceği ifade edilmiştir, bkz. **ÜLGEN/HELVACI/KENDİGELEN/KAYA/NOMER**, s. 395.

³⁰ **PULAŞLI**, s. 19; **KARAHAN**, Sami; Ticari İşletme Hukuku, 23. Bası, Mimoza, Konya, 2012, s. 161; **BİLGİLİ**, Fatih/**DEMİRKAPI**, Ertan; Ticaret Hukuku Bilgisi, 6. Baskı, Dora, Bursa, 2014, s. 115; **ÇEKER**, Mustafa; Ticaret Hukuku Genel Esaslar, Karahan Kitapevi, Adana, 2014, s. 89; **ÜLGEN/HELVACI/KENDİGELEN/KAYA/NOMER**, s. 395.

³¹ Unvana yapılacak ekler tacirin kimliği, işletmesinin genişliği, önemi ve finansal durumu hakkında, üçüncü kişilerde yanlış bir görüşün oluşmasına sebep olacak nitelikte bulunmamak, gerçeğe ve kamu düzenine aykırı olmamak kaydıyla işletmenin özelliklerini belirten veya varsa ticaret unvanında yer alan kişilerin kimliklerini gösteren ya da hayalî adlardan oluşturulabilir (TTK 46/I).

³² Ayrıca her şube, kendi merkezinin ticaret unvanını, şube olduğunu belirterek kullanmak zorundadır. Bu unvana şube ile ilgili ekler yapılabilir (TTK 48/I). Tasfiyeye giren ticaret şirketinin unvanına "tasfiye halinde" şeklinde ibarenin eklenmesi gerekmektedir (TTK 269, 328). Unvanda çekirdek kısım yanında ekin de bulunması durumunda, unvan bu haliyle bir bütün oluşturacak ve tecavüz halinde korumanın kapsamı bu bütünü kapsayacaktır, **ARKAN**, s. 258.

maktadır. TTK'nın 46. maddesinin 2. fıkrası uyarınca tek başlarına ticaret yapan gerçek kişilerin şirketlerinin olduğu izlenimini yaratmamaları gerekir. Bu düzenlemenin zıt anlamından adi ortaklık yapısı altında ticari işletme işleten kişilerin işletmeyi tek başlarına işletmediklerini gösterecek, "ortaklığın" mevcudiyetine ilişkin ibareleri unvana ekleme mecburiyetinde oldukları sonucuna varılmaktadır³³.

Unvana "ortak", "ortakları"³⁴, "kardeşleri" şeklinde ekler yapılabileceği gibi, ortaklığın mevcudiyetinin anlaşılması kaydıyla, daha genel ibareleri içeren eklerin yapılması da mümkündür. Adi ortaklık için oluşturulacak ticaret unvanlarına aşağıda yer alan örnekler verilebilir: Mutlu Demir ve Oğulları Peynircilik, Ali Yaşar Adi Ortaklığı, Kemal Can ve Zeki Şen Fırıncılık, Candan Uzun Selin Koç Turizm Ortaklığı gibi.

Ticari işletmeyi tek başına işleten tacirin daha sonra yanına ortak alması durumunda ise böyle bir zorunluluğun olup olmadığı tartışılabilir. **HELVACI**, bu durumda tacirin ticaret unvanını tek başına kullanmaya devam etmesinin mümkün olduğunu ancak yeni ortağının adının da ortaklık ibaresi ile birlikte unvana eklenmesinin de mümkün olduğunu ifade etmiştir³⁵.

Adi ortaklığın ticaret unvanı açısından, Ticaret Şirketlerinin Tüzel Kişiliği Bulunmayan Bir Ortaklık Yapısı ile İşlettikleri Ticari İşletmelerin Ticaret Sicillerine Tescili Hakkında Tebliğ önem arz etmektedir. Şöyle ki, anılan Tebliğ'in 1. maddesinde şu düzenleme yer almaktadır: *"Bu Tebliğin amacı; iki veya daha ziyade hukukten ve iktisaden birbirinden bağımsız tüzel kişiliği haiz ticaret şirketlerinin belli bir amacı gerçekleştirmek ve kâr elde etmek için kurdukları ve müştereken yönettikleri tüzel kişiliği bulunmayan ortaklıklar aracılığıyla işletilen ticarî işletmelerin ticaret siciline tescil edilmesine ilişkin usul ve esasları belirlemektir"*.

³³ **KAYAR**, Ticari İşletme, s. 223; **ÜLGEN/HELVACI/KENDİGELEN/KAYA/NOMER**, s. 395. **ANSAY**, ortağın kendi ad ve soyadının yanına "ortakları" ekinin eklenmesinin gerçeği yansıtmaması bakımından gerekli olduğunu ifade etmiştir, **ANSAY**, s. 266. Öğretide çoğunluk görüşü, ticari işletme işleten bir adi ortaklığın ortağı olması sebebiyle tacir unvanını kazanan ortağın ticaret unvanını tescil ettirirken unvanında ortaklığı gösterir bir ibareyi kullanması gerektiği yönündedir, bkz. **BAHTİYAR**, İşletme, s. 114; **PULAŞLI**, s. 19; **KARAHAN**, s. 161; **BİLGİLİ/DEMİRKAPI**, Ticaret Hukuku, s. 115; **ÇEKER**, s. 89; **ŞENER**, Ortaklıklar, s. 21; **AYHAN/ÖZDAMAR/ÇAĞLAR**, s. 210. A.

³⁴ Unvanın oluşturulmasında doğrudan "adi şirket" ibaresi de kullanılabilir ancak unvanın gerçeğe uygun olması ve yanıltıcı olmaması için iki ortağı olan bir adi ortaklıkta unvan oluşturulurken ortaklardan birinin ad ve soyadı yazıldıktan sonra "ortağı" ibaresinin kullanılması gerekmektedir, **BİLGİLİ/DEMİRKAPI**, Ticaret Hukuku, s. 115

³⁵ **ÜLGEN/HELVACI/KENDİGELEN/KAYA/NOMER**, s. 395. Ticaret unvanı ilk defa oluşturulurken gerçek duruma uygun olarak düzenlenmeli, geçerliliğini yitirmiş ya da yanıltıcı bir ifade taşımalıdır. Bununla birlikte unvan bir defa seçilip tescil edildikten sonra çeşitli hukuki durumların ortaya çıkması, unvanda yer alan ifadelerin doğruluğunu etkileyebilir. Örneğin unvanı kendi adından oluşan gerçek kişi tacirin evlenme sonucu soyadının değişmesi, tacirin ölümü, tacirin işletmesini satması gibi. TTK genel olarak bu gibi durumların ortaya çıkması halinde karma sisteme uygun olarak ticaret unvanının, değişikliklere rağmen olduğu gibi kullanılmasına izin vermiştir (TTK 47), **ARKAN**, s. 266.

Burada her ne kadar açıkça ifade edilmemiş de olsa düzenleme altına alınan ortaklık türü ortakları sadece tüzel kişiliği haiz ticaret şirketleri olan adi ortaklıktır (TBK 620). Tebliğin 3. ve 4. maddelerinde söz konusu ortaklığa ilişkin sözleşmenin yazılı olarak yapılacağı ve sözleşmede “ticari işletme”nin unvanının yer alması gerektiği ve işletmenin, ortak ticaret şirketlerinden ayrı olarak ticaret siciline tescil edileceği hususları düzenlenmiştir.

TTK m. 16 hükmü sonucu ticari işletme işletsin işletmesin, bütün ticari ortaklıklar tacirdir. Dolayısıyla daha önce ticari işletme işletmeyen bir ticaret şirketine adi ortaklık yapısı altında ticari işletme işletmesi, tacir sıfatını kazandırmaz. Bu noktada Tebliğde yer alan düzenlemelerle amaçlanan zaten tacir sıfatını taşıyan işleten konumundaki ticaret şirketlerini kurdukları adi ortaklıktan ayırt etmek ve adi ortaklık yapısı altında işletilen ticari işletmenin ortaklardan bağımsız olarak ticaret siciline tescilini gerçekleştirmek olduğu söylenebilir.

Kanaatimizce her ne kadar Tebliğ’de “ticari işletme”nin unvanından bahsedilmiş olsa da, bu tür işletmeler tacir sıfatını taşımadıkları için sadece işletmeye ait bir ticaret unvanının tescil edilmesi de mümkün değildir, bu tür işletmeler için ancak işletme adı seçilebilir (TTK 53). Burada unvandan anlaşılması gereken, ortaklar tarafından TTK hükümleri çerçevesinde oluşturulup söz konusu işletmeye özgülenecek olan unvandır. Tebliğ’de yer alan düzenlemelerle bir bakıma tüzel kişilerin ortak olduğu adi ortaklıklar için “ortak unvan” seçimi ve tescili mümkün hale getirilmiştir. Söz konusu unvan üzerindeki haklara tüm ortaklar elbirliği ile sahip olurlar (TBK 638/I).

Bu tür bir adi ortaklığın ticaret unvanının, ortak olan ticaret şirketlerinin unvanlarından ve ortaklığı gösteren ibareden oluşturulması mümkündür. Unvana, gerçek durumu yansıtmayı kaydıyla, işletme konusuna ilişkin ekler de yapılabilir. Örneğin Duru Limited Şirketi ve Yılmaz Anonim Şirketi Yapı ve İnşaat Ortaklığı gibi.

III. ADİ ORTAKLIĞIN TİCARET UNVANININ TESCİLİ VE TESCİLİN HUKUKİ SONUÇLARI

Ortaklardan her biri, tacir sıfatını kazanmış olması sebebiyle, ortaklığın işlettiği ticari işletmenin açılmasından itibaren onbeş gün³⁶ içinde seçtiği ticaret unvanını, işletme merkezinin bulunduğu yer ticaret siciline tescil ve ilan ettirmek zorundadır (TTK 40/I). Ortaklar, adi ortaklığın işlerini görürken kullanacakları ticaret unvanını ve bunun altına atacakları imzayı notere onaylattırdıktan sonra sicil müdürlüğüne vermekle yükümlüdürler (TTK 40/II). Ticaret unvanı tescil edildikten sonra, ticari işletmenin görülebilecek bir yerine okunaklı bir

³⁶ Ticaret sicili müdürlüğünün yetki çevresi dışında oturanlar için bu süre bir aydır (TTK 30, TSY 33).

şekilde yazılmalı ve tacirin işletmesiyle ilgili olarak düzenlediği ticari mektuplarda ve ticari defterlere yapılan kayıtların dayandığı belgelerde unvan gösterilmelidir (TTK 39/II).

Tescilden önce işletme ile ilgili işlemler yapılırken ticaret unvanının kullanılması mümkün olduğu için tescil işlemi kurucu değil, açıklayıcı nitelik taşımaktadır³⁷. **EREM'e** göre, tescil edilmiş bir ticaret unvanı üzerinde sahibinin mülkiyet hakkı bulunmaktadır³⁸. **ERİŞ** ise ticaret unvanının sadece işletme ile birlikte devredilebileceği görüşünden hareketle, unvan üzerindeki hakkın yumuşatılmış bir mülkiyet hakkı olduğunu ifade etmiştir³⁹.

Öğretide unvanın adi ortaklık adına tescil edilebilip edilemeyeceği hususunda farklı görüşler mevcuttur. **KAYAR**, ticaret siciline tescil açısından işletmenin esas alındığı fikrinden hareketle, adi şirket ortaklarının ayrı ayrı ticaret siciline tescili yerine adi şirket şeklinde işletilen ticari işletmelerin ortak ticaret unvanı, işletme adı, varsa şubeleri ve ortakların isim ve unvanları ile birlikte ticaret siciline “adi şirket” olarak tescil edilmesi gerektiğini belirtmiştir⁴⁰. **ŞENER**, aksi görüşte olup, Yargıtay’ın aynı yönde içtihatlarını örnek göstererek, bir ticari işletme adi ortaklık şeklinde işletilse dahi ortaklığın tüzel kişiliği olmadığından ticaret siciline tescil edilmesinin ve aynı sebeple ortak bir ticaret unvanı altında faaliyette bulunulmasının da mümkün olmadığını ifade etmiştir⁴¹.

Kanaatimizce, her ne kadar ortak bir unvan kullanılmak istenmesi halinde bu unvanın adi ortaklığın işlettiği işletme adına tescil edilmesi pratik açıdan fayda sağlayacak olsa da, ortaklığın tüzel kişiliği bulunmaması ve buna bağlı olarak hak sahibi olamaması sebepleriyle ortak unvanın ortaklık adına tescili mümkün değildir. Ayrıca bu şekilde bir tescil halinde ortak unvan üzerinde oluşacak elbirliği ile mülkiyet, özellikle unvanın tek bir ortağın ismini içerdiği durumlarda, unvana ilişkin işlemlerde sorun yaşanmasına neden olabilir.

TTK’nın “*Ticaret unvanının korunması*” kenar başlıklı 50. maddesine göre usulen tescil ve ilan edilmiş olan ticaret unvanını kullanma hakkı sadece sahibine aittir. Hükümde yer alan kullanma tekeli bütün Türkiye kapsamında geçerli-

³⁷ **İMREGÜN**, s. 77; **AYHAN**, s. 46.

³⁸ **EREM**, s. 163.

³⁹ **ERİŞ**, s. 1190. Ticaret unvanının işletmeden ayrı olarak başkasına devredilmesi yasaktır (TTK 49/I, 51/III). Bir işletmenin devri, aksi açıkça kabul edilmiş olmadıkça, unvanın da devri sonucunu doğurur. Devir hâlinde devralan, unvanı aynen kullanma hakkına sahiptir (TTK 49/II). Gerçek kişi tacirlerde kişinin ad ve soyadı “ticari unvan” olarak ayrı bir hukuki statüye bağlanır ve işletme ile birlikte devredilebilir, bkz. **ARKAN**, s. 257.

⁴⁰ **KAYAR**, Adi Şirket, s. 484, 485.

⁴¹ **ŞENER**, Ortaklıklar, s.21, ayrıca konuyla ilgili Yargıtay kararları için bkz. **ŞENER**, Adi Ortaklık, s. 174-175. **POROY**, adi ortaklığın ticaret siciline tescil edilemeyeceğini ifade etmiştir, **POROY (Tekinalp/Çamoğlu)**, Ortaklıklar, N. 78a.

dir⁴². Ticaret siciline yapılacak tescil, ticaret unvanı üzerinde kullanma bakımından tekel hakkının doğması ve söz konusu hakkın ihlali halinde TTK'nın 52. maddesinde yer alan özel korumanın talep edilebilmesi için, kurucu etki taşımaktadır⁴³.

Tescil edilmemiş bir ticaret unvanı, tecavüz halinde, zararın veya zarar görme tehlikesinin varlığının ispatlanması şartıyla, sadece haksız rekabet hükümlerine (TTK 54-63) göre tüm Türkiye kapsamında korunabilir⁴⁴.

IV. ADİ ORTAKLIĞIN TİCARET UNVANININ MÜŞTEREKEN KULLANILMASI

Bir adi ortaklıkta ortakların farklı unvanlar seçip tescil ettirmeleri, aynı işletme için farklı unvanların tescil edilmesi ve işletmeye ilişkin işlemlerin farklı unvanlarla yapılması sonucunu ortaya çıkaracaktır. Ortaklığın temsili hükümlerine göre, eğer birkaç ortak birlikte işlem yapmak zorunda iseler, bunların her birinin ticaret unvanlarının ayrı ayrı yazılması gerekmektedir⁴⁵.

Adi ortaklığın tüzel kişiliği olmadığı için ortaklığa ait ayrı bir ticaret unvanı belirlenmesi ve ortaklık adına tescil edilmesi hukuken mümkün değildir. Bununla birlikte ortaklık için ortak bir unvan belirlenerek ticari işletmeye ilişkin işlemlerde bu unvanın kullanılması mümkündür. Ortakların aynı ibarelerden oluşan, ortak bir unvan belirleyerek bu unvanı tescil ettirmeleri ve kullanmaları, aynı ticari işletme için farklı unvanlar kullanılarak işlem yapılmasının ortaya çıkaracağı muhtemel sorunları önler.

Bu durumda ortaya iki ihtimal çıkacaktır. Bunlardan ilki ortakların, içlerinden birinin ad ve soyadı ile ortaklığı gösteren ibarelerden oluşan bir ticaret unvanı belirlemeleri ve bu unvanı ortaklığa ilişkin işlemlerde kullanmak üzere anlaşmalarıdır. Bu durumda sadece unvanı adı geçen ortak, oluşturulan unvanı kendi adına tescil ettirebilecek diğer ortakların farklı unvanlar belirleme ve tescil ettirme yükümlülükleri devam edecektir. Bu durumda fiili olarak bir "ortak unvan" tespit edilmiş olur⁴⁶. Bununla birlikte ortaklığın temsili hükümlerine göre, eğer birkaç ortak birlikte işlem yapmak zorunda iseler bunların her birinin

⁴² **ASLAN**, İ. Yılmaz; Ticaret Hukuku Dersleri, 8. Baskı, Ekin, Bursa, 2012, s. 61. 6762 sayılı eski TTK'ya göre gerçek kişi tacirlerin ticaret unvanlarının ve işletme adlarının koruma kapsamı kayıtlı buldukları sicil çerçevesi ile sınırlandırılmıştı. Bu düzenleme yeni TTK'da terk edilmiş ve koruma, tacirlerin gerçek ya da tüzel kişi olup olmadıkları farkı gözetilmeksizin tüm Türkiye kapsamında geçerli olmuştur.

⁴³ **BİLGİLİ/DEMİRKAPI**, Ticaret Hukuku, s. 121.

⁴⁴ **İMREGÜN**, s. 77. Yargıtay konuyla ilgili bir kararında şu şekilde hüküm vermiştir: "*İlke olarak, tescilli ticaret unvanının terkinine kadar kullanılmada haksız rekabet oluşturmaz (Y. 11. HD., T. 01.11.2010, E. 4980, K. 11125)*", kararın tam metni için bakınız **ERİŞ**, s. 1256.

⁴⁵ **ASLAN**, s. 56.

⁴⁶ **KAYAR**, söz konusu kullanımın gerçek durumu yansıtmaması ve ortaklığın sona ermesi halinde unvanın kime ait olacağına ilişkin sorunları ortaya çıkarma ihtimalinin olması sebepleriyle sakıncalı olduğunu ifade etmiştir, **KAYAR**, Adi Şirket, s. 485.

ticaret unvanlarının ayrı ayrı yazılması gerektiği için ortak unvan seçimi pratik faydasını yerine getirmeyecektir.

Diğer ihtimal ise unvanda birden fazla gerçek kişinin adının yer almasının mümkün olması sebebiyle, tüm ortakların ya da ortaklardan birkaçının ad ve soyadı ile ortaklığa ilişkin ibarelerin eklenerek bir unvan oluşturulması ve oluşturulan unvanın “ortak unvan” olarak kullanılmasıdır.

Bu ihtimalde de ortaya çeşitli sorunlar çıkabilir. Tüm ortakların aynı unvanı kendi adlarına tescil ettirmek istemeleri TTK'nın 45. maddesinde yer alan “*Bir ticaret unvanına Türkiye'nin herhangi bir sicil dairesinde daha önce tescil edilmiş bulunan diğer bir unvandan ayırt edilmesi için gerekli olduğu takdirde, ek yapılır*” şeklindeki düzenlemeye aykırı bir durum meydana getirmektedir⁴⁷. Bu durumda aynı unvanı kendi adlarına tescil ettirmek isteyen diğer ortakların tescil talebi reddedilebilecek ve bu durumda diğer ortaklar yine kendi aralarında belirledikleri “ortak unvanı” ek yaparak tescil ettirmek zorunda kalacaklardır⁴⁸.

Ortak bir unvanın seçilmesi ihtimalinde adi ortaklığın tüzel kişiliği olmadığı için ortaya çıkması muhtemel diğer bir sorun ortak unvanın elbirliği ile mülkiyete konu olup olmayacağıdır. Ortak unvanda sadece kendi ismi bulunan ortak ya da diğer ortakların adlarından oluşan unvanı ilk önce tescil ettiren ortak, söz konusu unvan üzerinde münhasıran hak sahibi olacak ve unvanla ilgili işlemleri tek başına gerçekleştirebilecektir. Dolayısıyla her ortak kendi adına tescil ettirdiği unvan üzerinde hak sahibidir ve hukuki işlem yapabilir. Bu durum ortak unvan olarak kullanılan unvanın değerinin işletme ile birlikte değer kazanması durumunda ortaklararası ilişkiler açısından ortaya sakıncalı sonuçlar çıkarabilir.

SONUÇ

Adi ortaklık yapısı altında bir ticari işletme işletilmesi halinde, tacir sıfatını ayrı ayrı kazanan ortaklardan her biri kendi adına bir ticaret unvanı seçmek ve tescil ettirmek zorundadır. Adi şirketin ortağının kendi ad ve soyadı yanına diğer ortak ya da ortaklarının ad ve soyadlarını da ekleyerek bir ticaret unvanı oluşturup tescil ettirmesi mümkündür. Bununla birlikte adi ortaklığın tüzel kişiliğe sahip olmaması sebebiyle, ortaklığa ait ayrı bir ticaret unvanının belirlenip kullanılması mümkün değildir.

⁴⁷ TSY'nin 44. maddesinin 1. fıkrasında da aynı içerikte bir düzenleme yapılmıştır: “*Bir ticaret unvanına, şube unvanı da dâhil olmak üzere, Türkiye'nin herhangi bir sicil dairesinde daha önce tescil edilmiş bulunan diğer bir unvandan ayırt edilmesi için gerekli olduğu takdirde ek yapılır*”.

⁴⁸ Yargıtay'ın konuyla ilgili kararında adi ortaklıkta her bir ortağın ticaret unvanını tescil ettirebileceğini ancak tescilden sonra aynı unvanın aynı adi ortaklığın diğer ortakları tarafından dahi kullanılmasının mümkün olmadığını içtihat etmiştir (Y. 11. HD., T. 09.05.1985, E. 1985-2291, K. 1985/2818), kararın tam metni için bkz. ŞENER, *Adi Ortaklık*, s. 176-177.

Adi ortaklık eliyle işletilen ticari işletme için ortakların farklı ticaret unvanları kullanmalarından ve ortak bir unvan belirleseler bile bu unvanın müştereken kullanımından kaynaklanabilecek sorunlar, adi ortaklığın ticaret unvanına ilişkin açık ve ayrıntılı düzenlemeler yapılarak önlenabilir. Bu durumda, adi ortaklık için, ortakların adları ile ortaklığa ilişkin ibareyi içeren bir unvanın belirlenmesi ve ortakların tümünün ortak unvan üzerinde elbirliği ile malik olduklarına ilişkin bir düzenleme yapılması ihtiyacı karşılar nitelikte olacaktır.

KISALTMALAR CETVELİ

- bkz.** : bakınız
C. : Cilt
dn. : dipnotu
E. : Esas
HD. : Hukuk Dairesi
K. : Karar
karş. : karşılaştırınız
N. : Numara
RG. : Resmi Gazete
s. : sayfa
S. : Sayı
T. : Tarih
TBK : Türk Borçlar Kanunu
TD. : Yargıtay Ticaret Dairesi
TST : Ticaret Sicili Tüzüğü
TSY : Ticaret Sicili Yönetmeliği
TTK : Türk Ticaret Kanunu
TUHT: Ticaret Unvanları Hakkında Tebliğ
vd. : ve devamı
Y. : Yargıtay

KAYNAKÇA

- ANSAY, Tuğrul; Karar İncelemesi: Adi Şirket Ortakları Tacir midir? Ortakların Ticaret Unvanı, Defter Tutma, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Cilt 25, Sayı 3-4, s. 263-266, 1968.
- ARKAN, Sabih; Ticari İşletme Hukuku, Ondokuzuncu Baskı, Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü, Ankara, 2014.
- ARSLANLI, Halil; Kara Ticaret Hukuku Dersleri (Umumi Hükümler), 3. Bası, Fakülter Matbaası, İstanbul, 1960.
- ASLAN, İ. Yılmaz; Ticaret Hukuku Dersleri, 8. Baskı, Ekin, Bursa, 2012.
- AYHAN, Rıza/ÖZDAMAR, Mehmet/ÇAĞLAR, Hayrettin; Ticari İşletme Hukuku, 5. Bası, Yetkin, Ankara, 2012.
- AYHAN, Rıza; Ticari İş-Ticari İşletme-Tacir-Ticaret Sicili-Ticaret Unvanı-Haksız Rekabet, Sempozyum Yürürlüğünün Birinci Yılında 6102 Sayılı Yeni Türk Ticaret Kanunu, EÜHFD, C. XVI, S. 3-4, s. 31-53, 2012.
- BAHTİYAR, Mehmet; Ortaklıklar Hukuku, 8. Bası, Beta, İstanbul, 2014. (Ortaklıklar)
- BAHTİYAR, Mehmet; Ticari İşletme Hukuku, 13. Bası, Beta, İstanbul, 2013. (İşletme)
- BİLGİLİ, Fatih/DEMİRKAPI, Ertan; Şirketler Hukuku Dersleri, 2. Baskı, Dora, Bursa, 2013. (Şirketler)
- BİLGİLİ, Fatih/DEMİRKAPI, Ertan; Ticaret Hukuku Bilgisi, 6. Baskı, Dora, Bursa, 2014. (Ticaret Hukuku)
- BOZER, Ali/GÖLE, Celal; Ticari İşletme Hukuku, İkinci Bası, Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü, Ankara, 2013.
- ÇEKER, Mustafa; Ticaret Hukuku Genel Esaslar, Karahan Kitapevi, Adana, 2014.
- DOĞANAY, İsmail; Türk Ticaret Kanunu Şerhi, C. I, 4. Bası, Beta, İstanbul, 2004.
- DOMANIÇ, Hayri; Ticaret Hukukunun Genel Esasları, Dördüncü Bası, Eskin Matbaası, İstanbul, 1988.
- EREM, Turgut S.; Ticaret Hukuku Prensipleri (Cilt I Ticari İşletme), Dördüncü Baskı, İstanbul İktisadi ve Ticari İlimler Akademisi Nihad Sayar Yayın ve Yardım Vakfı, İstanbul, 1980.
- ERİŞ, Gönen; Açıklamalı İçtihatlı 6335-6552 Sayılı Kanunlarla Güncellenmiş TTK Hükümlerine Göre Ticari İşletme ve Şirketler, C. 1, 2. Baskı, Seçkin, Ankara, 2014.
- İMREGÜN, Oğuz; Kara Ticareti Hukuku Dersleri (Genel Hükümler- Ortaklıklar-Kıymetli Evrak), Onüçüncü Bası, Filiz Kitapevi, İstanbul, 2005.
- KARAHAN, Sami (Edit); Şirketler Hukuku, 1. Baskı, Mimoza, Konya, 2012. (Şirketler Hukuku)
- KARAHAN, Sami/SULUK, Cahit/SARAÇ, Tahir/NAL, Temel; Fikri Mülkiyet Hukukunun Esasları, 3. Baskı, Seçkin, Ankara, 2011.
- KARAHAN, Sami; Ticari İşletme Hukuku, 23. Bası, Mimoza, Konya, 2012.

- KAYAR, İsmail; Adi Şirketin Ticaret Unvanı ve Ticaret Siciline Tescili, Prof. Dr. Ömer TEOMAN'a 55. Yaş Günü Armağanı, I. Cilt, s. 479-494, 2002. (Adi Şirket)
- KAYAR, İsmail; Ticari İşletme Hukuku, 9. Baskı, Seçkin, Ankara, 2013. (Ticari İşletme)
- KAYIHAN, Şaban/YASAN, Mustafa; Ticari İşletme Hukuku, 2. Baskı, Seçkin Yayınevi, Ankara, 2013.
- MOROĞLU, Erdoğan; Makaleler, On İki Levha, İstanbul, 2010.
- POROY, Reha/ TEKİNALP, Ünal/ÇAMOĞLU, Ersin; Ortaklıklar Hukuku I, Yeniden Yazılmış 13. Bası, Vedat Kitapçılık, İstanbul, 2014. (Ortaklıklar)
- POROY, Reha/ TEKİNALP, Ünal/ÇAMOĞLU, Ersin; Ortaklıklar ve Kooperatif Hukuku, Güncelleştirilmiş 11. Bası, Vedat Kitapçılık, İstanbul, 2009. (Ortaklıklar ve Kooperatif)
- POROY, Reha/YASAMAN, Hamdi; Ticari İşletme Hukuku, 14. Bası, Vedat Kitapçılık, İstanbul, 2012.
- POROY, Reha; Ticari İşletme Hukuku, Fakülteler Matbaası, 3. Bası, İstanbul, 1983.
- PULAŞLI, Hasan; Şirketler Hukuku Genel Esaslar, Güncellenmiş 2. Baskı, Adalet, Ankara, 2013.
- ŞENER, Oruç Hami; Adi Ortaklık, Yetkin, Ankara, 2008. (Adi Ortaklık)
- ŞENER, Oruç Hami; Teorik ve Uygulamalı Ortaklıklar Hukuku Ders Kitabı, Gözden Geçirilmiş 2. Bası, Seçkin, Ankara, 2015. (Ortaklıklar)
- ÜLGEN, Hüseyin/HELVACI, Mehmet/KENDİGELEN, Abuzer/KAYA, Arslan/NOMER ERTAN, Füsun; Ticari İşletme Hukuku, Yeni Türk Ticaret Kanunu'na Göre Güncellenmiş Dördüncü Bası, On İki Levha, İstanbul, 2015.